

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 8 та другого речення частини четвертої статті 16 Закону України „Про звернення громадян“

м. К и ї в
11 червня 2014 року
№ 70-у/2014

Справа № 2-61/2014

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича – головуючого,
Бринцева Василя Дмитровича,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича – доповідача,
Стецюка Петра Богдановича,
Шевчука Станіслава Володимировича,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 8 та другого речення частини четвертої статті 16 Закону України „Про звернення громадян“ від 2 жовтня 1996 року № 393/96–ВР (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 47, ст. 256) з наступними змінами (далі – Закон).

Заслухавши суддю-доповідача Сліденка І.Д. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. До Конституційного Суду України звернувся Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений з прав людини) з клопотанням визнати положення Закону, а саме: частини другої статті 8, згідно з якими не розглядаються звернення осіб, визнаних судом недієздатними, та другого речення частини четвертої статті 16, якими передбачено, що скарга в інтересах недієздатних осіб подається їх законними представниками, такими, що не відповідають частинам першій, другій статті 24, статті 34, статті 40, частині першій статті 64 Конституції України.

Аргументуючи невідповідність наведених положень Закону Конституції України, Уповноважений з прав людини вказує, що Закон регулює питання практичної реалізації громадянами України наданого їм Конституцією України права вносити в органи державної влади, об'єднання громадян відповідно до їх статуту пропозиції про поліпшення діяльності, викривати недоліки в роботі, оскаржувати дії посадових осіб, державних і громадських органів, а Конституцією України не передбачено випадків обмеження конституційних прав фізичної особи, визнаної недієздатною, крім обмеження у праві голосу на виборах і референдумах та бути народним депутатом України. Автор клопотання стверджує, що оспорювані положення Закону обмежують право фізичних осіб, визнаних недієздатними, на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань.

На підтвердження своєї позиції автор клопотання наводить положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція) та інших міжнародних актів, посилається на практику Європейського суду з прав людини у низці розглянутих ним справ, та Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012.

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Другою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 3 червня

2014 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить з такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні має зазначатися правове обґрунтування тверджень щодо неконституційності правового акта або його окремих положень (пункт 4 частини другої статті 39); предметом розгляду Конституційного Суду України може бути конституційне подання, в якому викладаються аргументи і стверджується про неконституційність законів, інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим (частина перша статті 71).

Уповноважений з прав людини аргументує свою позицію тим, що відповідно до статті 40 Конституції України усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк, а оспорювані статті Закону встановлюють відповідні обмеження для недієздатних фізичних осіб. Аргументуючи невідповідність положень Закону, а саме частини другої статті 8, згідно з якими не розглядаються звернення осіб, визнаних судом недієздатними, та другого речення частини четвертої статті 16, якими передбачено, що скарга в інтересах недієздатних осіб подається їх законними представниками, частинам першій, другій статті 24, статті 34, статті 40, частині першій статті 64 Конституції України, автор клопотання не вказав на взаємозв'язок оспорюваних норм Закону із зазначеними статтями Конституції України.

Аргументація суб'єкта права на конституційне подання базується на припущеннях, пов'язаних з інтерпретацією статей 24, 40 Конституції України та статті 14 Конвенції, а також ухвали та рішень Європейського суду з прав людини. Відповідно до правової позиції Конституційного Суду України припущення не можуть вважатися аргументом у розумінні статей 39, 71 Закону України „Про Конституційний Суд України“ і не можуть бути правовим обґрунтуванням неконституційності правових актів Верховної

Ради України чи їх окремих положень (ухвали від 13 квітня 2004 року № 32-у/2004, від 15 листопада 2007 року № 64-у/2007, від 3 березня 2009 року № 15-у/2009).

Долучені до конституційного подання витяги з копій ухвали та рішень Європейського суду з прав людини не можна вважати достатніми аргументами для визнання неконституційними положень частини другої статті 8 та другого речення частини четвертої статті 16 Закону, оскільки в них не йдеться про порушення Конвенції безпосередньо щодо недієздатних фізичних осіб.

Обґрунтовуючи свою позицію, автор клопотання посилається на Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012, яке не має очевидного зв'язку з предметом розгляду, оскільки в ньому не зазначається про порушення прав та свобод недієздатних фізичних осіб.

Отже, зі змісту конституційного подання та доданих до нього матеріалів вбачається, що Уповноважений з прав людини не навів правового обґрунтування тверджень щодо невідповідності положень частини другої статті 8 та другого речення частини четвертої статті 16 Закону Конституції України.

Таким чином, конституційне подання не відповідає вимогам статей 39, 71 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України „Про Конституційний Суд України“.

Враховуючи викладене та керуючись статтею 153 Конституції України, статтями 39, 45, 50, 71 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав

людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 8 та другого речення частини четвертої статті 16 Закону України „Про звернення громадян“ від 2 жовтня 1996 року № 393/96–ВР з наступними змінами на підставі пункту 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України „Про Конституційний Суд України“.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ